

Inhoud

Voorwoord

Missie

Samenstelling beheersorganen

Hoofdstuk 1 Netwerkingsinitiatieven

- 1.1. Huidige en nieuwe samenwerkingsverbanden
- 1.2. Bedrijfscontacten en contacten met academische kenniscentra
- 1.3. Bezoek aan het In-HAMcenter/ de livinglabs

Hoofdstuk 2 Innovatieve acties m.b.t. het thema assistieve technologie

- 2.1 De Haalbaarheidsstudie *Noodzaak Kenniscentrum i.v.m. Assistieve Technologie*
- 2.2 Andere uitgevoerde innovatieprojecten en nieuwe projectvoorstellen
- 2.3 Eindgebruikersgroepen en studie eindgebruikersnoden

Hoofdstuk 3 Adviesverlening inzake woonomgevingen en technologie t.b.v. personen met een beperking

- 3.1. Beschrijving van de cliëntengroep en enkele cijfers
- 3.2. Diverse functies van de livinglabs en de demonstratieruimte
- 3.3. Project Vleterwonen

Hoofdstuk 4 Personeel

- 4.1. Opleiding en netwerking van het In-HAMteam
- 4.2. Personeelsbestand
- 4.3. Structuur van de werking; organigram

Voorwoord

Het voorbije werkjaar werd gedomineerd door de opmaak van het projectvoorstel *Haalbaarheidsstudie m.b.t. de noodzaak van een Kenniscentrum* i.v.m. Assistieve Technologie en in de tweede helft van het jaar de effectieve uitwerking van de studie en de opmaak van een doordacht inhoudelijk en financieel businessplan. Met tal van experts, nauw betrokken bij de werking van In-HAM, werd het projectvoorstel en de planning van de uitwerking van het project tot in het kleinste detail voorbereid teneinde een zo succesvol mogelijk resultaat te behalen. In-HAM staat immers voor één van zijn grootste uitdagingen sedert zijn bestaan, met name het streven naar de erkenning als Vlaams kenniscentrum van het technologisch domein "assistieve technologie".

Het was reeds de voorbije jaren duidelijk geworden dat het thema assistieve technologie meer en meer interesse wekte bij diverse partijen in Vlaanderen en daarbuiten en dit vaak vanuit onverwachtse hoek.

We mogen gerust stellen dat In-HAM mee aan de basis ligt van het plots zo grote belang dat dergelijke technologie kan hebben in de zorgsector; het is zelfs een economische opportuniteit geworden voor zowel de industrie, de overheid als de academische wereld.

Tal van partijen in Vlaanderen en Europa poogden de voorbije jaren initiatieven en projecten op te zetten rond dit thema. Spijtig genoeg leidde dit niet steeds tot succesvolle resultaten; een overaanbod aan vaak goed bedoelde initiatieven en een gebrek aan positieve resultaten leidden tot een versnippering van kennis en resulteerde in een ten onrechte verkeerde boodschap naar de zorgsector toe.

Vandaar de noodzaak tot (1) consolidatie van de bestaande kennis m.b.t. het ontwerp en het zinvol inzetten van assistieve technologie in het werkveld van de zorg en (2) de afstemming van deze initiatieven en projecten op elkaar.

In-HAM heeft immers de voorbij negen jaar, via veelvuldige sensibiliseringsacties, het belang en de meerwaarde van dergelijke technologie ondersteund en vooral op een positieve wijze willen "hertalen" naar de zorgsector.

In-HAM wil in Vlaanderen het aanspreekpunt worden voor iedereen die zich wil toeleggen op dit thema, zowel vanuit technologisch, economisch, sociologisch, psychologisch als zelfs antropologisch vlak.

Het activiteitenverslag is de weergave van een werkjaar met twee sporen: enerzijds is er de uitwerking van de haalbaarheidsstudie, anderzijds is er de gewone voortgang van de klassieke In-HAMwerking in zijn grote diversiteit.

Het belang van de netwerking als basis van de dagelijkse werking van In-HAM wordt uitgebreid toegelicht met een exemplarische beschrijving van de relevante partners uit de diverse sectoren. Daarnaast is er de beschrijving van de huidige en de nieuwe innovatieprojecten. Tenslotte is er een korte stand van zaken van de adviesopdracht van In-HAM, de werking van de livinglabs en het in-HAMcenter en een aantal gegevens over de werking en de samenstelling van het In-HAMteam.

Bernard Vauterin,
Voorzitter In-HAM vzw

Missie

In-HAM vzw is een initiatief van een aantal partners die actief zijn in de gehandicaptensector, gegroepeerd rond het Dienstencentrum Gid(t)s en partners uit de bouwnijverheid, gegroepeerd rond het W.T.C.B. (Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf), partners uit de sector van domotica, gegroepeerd rond het B.C.D.I. (Belgian Centre for Domotics and Immotics) en IMEC vzw (Interuniversitair Micro-ElectronicaCentrum), de sector van de micro-electronica.

In-HAM vzw slaat de brug tussen de wereld van de mensen met beperkingen – inzonderheid personen met handicap en ouderen – en de wereld van het bouwbedrijf, de domotica- en elektronikawereld.

Uit de wisselwerking van beide werelden moeten technologische oplossingen (de zgn. *assistieve technologie*) groeien voor de problemen van mensen met beperkingen inzake hun zelfstandig functioneren bij wonen en deelname aan het maatschappelijk gebeuren.

Een wederzijdse kennis van de vragen en de mogelijke oplossingen is een eerste vereiste. Goed overleg en wederzijds advies is een tweede stap.

Creëren van testomgevingen en demonstratiemogelijkheden een derde stap.

Zo nodig wordt overgegaan tot het ontwikkelen van nieuwe producten of nieuwe toepassingen van bestaande producten als vierde stap.

In-HAM wil op deze wijze meebouwen aan een inclusieve maatschappij, die gastvrijheid biedt aan iedereen, ook aan wie met een beperking door het leven moet.

Samenstelling beheersorganen

LEDEN van de ALGEMENE VERGADERING van vzw In-HAM,
KOOLSKAMPSTRAAT 24 , 8830 GITS
(ondernemersnummer: 473 – 536 – 380)

- 1) Vzw Dominiek Savio Instituut met zetel te 8830 Gits , Koolskampstraat 24, vertegenwoordigd door
Koen Vandelanotte, bedrijfsrevisor
Eric Van Parys, directeur
- 2) Vzw Mariasteen met zetel te 8830 Gits , Koolskampstraat 24, vertegenwoordigd door
Dirk Aelvoet, directeur
Johan Van Oost, directeur VDAB
- 3) Vzw Jobcentrum West-Vlaanderen met zetel te 8830 Gits , Koolskampstraat 24 , vertegenwoordigd door
Daniël Verbeke, bedrijfsleider
John Vandelanotte, directeur
- 4) Vzw Sociale Werkplaats Molendries met zetel te 8830 Gits , Koolskampstraat 24 , vertegenwoordigd door
Pierre Breyne, gedelegeerd bestuurder
Bart Sabbe, directeur
- 5) Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) , centrum Degroote inrichting erkend bij toepassing van de besluitwet van 30 januari 1947 met zetel te 1000 Brussel , Violetstraat 21, vertegenwoordigd door
Carlo De Pauw, burgerlijk ingenieur
Jan Venstermans, burgerlijk ingenieur
- 6) Vzw Belgian Center for Domotics and Immotics (BCDI) met zetel te 1000 Brussel, Violetstraat 21 , vertegenwoordigd door
Carlo De Pauw, burgerlijk ingenieur
Georges Klepfisch, burgerlijk ingenieur
- 7) Vzw Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (IMEC) met zetel te 3001 Leuven, Kapeldreef 75, vertegenwoordigd door
Johan Haspeslagh, burgerlijk ingenieur
- 8) Dhr. Bernard Vauterin, ingenieur – architect
- 9) Dhr. Raphaël Corijn, ere-directeur CLB
- 10) Dhr. Guido Vermander, ere-directeur Mariasteen vzw

LEDEN van de Raad van Bestuur van vzw In-HAM,
KOOLSKAMPSTRAAT 24 , 8830 GITS

Voorzitter: de heer Bernard Vauterin

Ondervoorzitter: de heer Jan Venstermans

Penningmeester: de heer Georges Klepfisch

Secretaris: de heer John Vandelanotte

Gedelegeerd Bestuurder: de heer Pierre Breyne

Leden: de heer Raf Corijn
de heer Eric Van Parys
de heer Dirk Aelvoet
de heer Johan Haspeslagh

Hoofdstuk 1

Netwerkingsinitiatieven

1.1. Huidige en nieuwe samenwerkingsverbanden

De werking van In-HAM vzw is gesteund op zijn intussen ruim uitgebouwd netwerk in de technologie- en de zorgsector, aangevuld met intense samenwerkingsverbanden met de academische wereld en de kenniscentra in Vlaanderen en omliggende en tenslotte de essentiële contacten met de Vlaamse en Europese overheden.

Het onderhouden en de uitbreiding van de samenwerkingsverbanden zijn cruciaal voor de toekomst van de organisatie. In eerste instantie resulteert dit in een verruiming van de dagelijkse werking, het participeren aan diverse initiatieven in Vlaanderen en Europa en de voorbereiding van nieuwe en vooral originele innovatieprojecten.

Hierna volgt een niet limitatieve opsomming van partners en organisaties waarmee in 2009 werd samengewerkt:

- Het **VIN-netwerk** (Vlaams InnovatieNetwerk, **IWT-Vlaanderen**) dat de basis vormt van alle innovatieve initiatieven in Vlaanderen.
- Permanente samenwerking met en ondersteuning door de stichtende partners van In-HAM: **Dienstencentrum GID(t)S, WTCB, BCDI en IMEC.**
- **SIRRIS** heeft, als later steunende partner van In-HAM, intussen een daadwerkelijke bijdrage geleverd in het kader van de uitwerking van de huidige innovatieprojecten en nieuwe projectvoorstellen.
- Permanente samenwerking met het **Innovatiecentrum West-Vlaanderen**, als coach en klankbord van de diverse initiatieven binnen In-HAM.
- Diverse Vlaamse kenniscentra en zorgorganisaties als **dienstverlener voor en organisaties als vertegenwoordiger van de ouderen en personen met een handicap** zoals MODEM, KVG, BLL, KOC, mutualiteiten, thuiszorgorganisaties, enz...
- Het **Vlaams bouwplatform**: dit platform, opgericht op initiatief van IWT-Vlaanderen en het WTCB, bundelt alle in Vlaanderen aanwezige expertise op vlak van bouwtechniek. Viermaal per jaar is er een overleg, met thematische onderwerpen en een werkbezoek aan relevante kenniscentra en bedrijven. Het platform is gekoppeld aan het VIN-netwerk.
- Samenwerking met het **VMSW** (Vlaamse Maatschappij voor Sociale Woningbouw), o.a. via deelname aan seminaries en via de opmaak van studies in opdracht van lokale sociale huisvestingsmaatschappijen .
- Samenwerking met het **VDTV** (Vereniging voor Technische Diensthoofden in de Verzorgingsinstellingen).
- Samenwerking met **VDOR** (Vlaamse Dienst van Openbare Rust-en Verzorgingstehuizen), en dit het kader van hun toekomstige bouwprojecten.
- Permanente samenwerking met de congres- en beursorganisator **MEDETEL.** Medetel is, met zijn zeer uitgebreide kennis over Telecare en Telemedicine, voor In-HAM vzw een belangrijke adviseur.

- Het Europees **AAL-netwerk** (Ambient Assisted Living) werd in 2009 een bijzonder belangrijke opportuniteit omdat IWT-Vlaanderen In-HAM de vraag heeft gesteld om in Vlaanderen mee een rol te spelen in het stimuleren van Vlaamse KMO's tot deelname aan dergelijke projecten. Daarom was In-HAM vertegenwoordigd (okt. 2009, Wenen) op het driedaags Europees AAL FORUM. Het gaat om innovatieprojecten met een concrete economische finaliteit.
- **CIB**, International Council for Research and Innovation in Building and Construction: In-HAM vzw had in 2008 via het WTCB en het BCDI, contact met deze internationale beroepsorganisatie naar aanleiding van hun vraag tot medewerking aan een Europees en Wereldcongres in resp. september 2009 (Gits/Brugge) en mei 2010 (Manchester). Intussen vond het tweedaags Europees congres plaats in In-HAM en in een congrescentrum in Brugge op 24 en 25 september 2009. Er was een aanwezigheid van ongeveer 120 deelnemers uit diverse Europese landen. Het programma was bijzonder gevarieerd en werd geapprecieerd door de aanwezige experts uit de wereld van de zorg en de technologie.
- De **Provinciale OntwikkelingsMaatschappij, West-Vlaanderen (POM)**: deze organisatie heeft in 2007 het initiatief genomen om alle innovatie-actoren in West-Vlaanderen te bundelen en dit vanuit diverse thema's. Tweemaal per jaar is er de West-Vlaamse Innovatieraad i.s.m. met het Innovatiecentrum West-Vlaanderen. Dit orgaan heeft als doel om innovatieve acties in West-Vlaanderen op te starten, bij voorkeur in samenwerking met West-Vlaamse partners. Uit dit netwerk is een dynamische werkgroep ontstaan die zich toelegt op 'technologie in de zorg', onder leiding van mevr. A. Overmeire. Er vonden in 2009 een zestal meetings plaats die geresulteerd hebben in een aantal acties. Het voornaamste resultaat is de intussen intense samenwerking met partners uit Zuid-Nederland (i.c. Zeeland en Noord-Brabant). Concreet gaat het om de voorbereiding van meerdere INTERREG-projecten en de oprichting van een innovatieplatform met nadruk op produktontwikkeling in de zorg, voorlopig genaamd 'Mobiliteit en Participatie'.
- Verkennende gesprekken met andere Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden zoals **CLUSTA** (Staal en Aluminium) en **DSP-Valley** (embedded software).
- Samenwerking i.f.v. de contacten met de Minister van Innovatiebeleid, met **Flanders District of Creativity** (FDC).
- Contact met de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (**VRWB**) ihkv de Haalbaarheidsstudie (zie pt. 2.1.).
- Contactname met het E-Healthplatform van **AGORIA** i.f.v. een nauwere samenwerking.
- Contactname met **FEDUSTRIA** (Textiel en houtfederatie) i.f.v. een nauwere samenwerking.
- De projectmatige samenwerking met het **KHBO** (cfr. PWO-project).
- De projectmatige samenwerking met **PIH/HOWEST en UAntwerpen en Artesis - Hogeschool** in kader van het thema produktontwerp en rapid prototyping, gekoppeld aan eindwerken van ergo- en ingenieurstudenten.
- De samenwerking met de **Vlaamse Academische kenniscentra** in het kader van nieuwe en lopende innovatieprojecten.

- **Enter**, Vlaamse Expertisecentrum voor Toegankelijkheid: In-HAM heeft samen met Enter en het WTCB het EFROproject 'Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen' opgestart (cfr. 2.1.1.). Daarnaast heeft deze overkoepelende Vlaamse organisatie in opdracht van de Vlaams minister van Wonen in 2008 de regie gevoerd over het Vlaams project 'Meegroeiwonen' waaruit de nieuwe ontwerpids is ontstaan.
- Het West- Vlaams Toegankelijkheidsbureau **Westkans vzw**: In-HAM vzw brengt zijn expertise in door de deelname aan de tweemaandelijks werkvergaderingen.

1.2. Bedrijfscontacten en contacten met academische kenniscentra

Het onderhouden van de *bedrijfscontacten* (i.c. KMO's en internationale bedrijven) en het plannen van nieuwe bedrijfscontacten vormen feitelijk een rode draad doorheen de dagelijkse werking van In-HAM vzw. Via elk soort activiteit (advies, inrichting van de livinglabs, demonstratie, projecten, workshops, seminaries ...) binnen de organisatie kan de inbreng van bedrijven bijzonder relevant zijn. Dit betekent concreet dat het betrekken in en het aantrekken van de bedrijven voor de diverse initiatieven een noodzaak is om de win-winrelatie met hen te behouden.

In-HAM vzw heeft de voorbije jaren een samenwerking opgebouwd met een twintigtal *kenniscentra* in Vlaanderen. Dit heeft ertoe geleid dat In-HAM vzw regelmatig wordt betrokken in innovatieprojecten die op initiatief van de kenniscentra worden ingediend (bijv. TETRA, 'Technology Transfer', met steun van IWT-Vlaanderen).

Anderzijds is het ook zo dat In-HAM vzw zelf het initiatief neemt om samen met kenniscentra, projecten of eindwerken op te starten, gebaseerd op vragen die ontstaan zijn binnen de eigen werking.

Tenslotte wordt het In-HAMteam regelmatig bevraagd door studenten in functie van de beoordeling of de inhoudelijke input van hun eindwerk. Het gaat om de opleiding ergotherapie maar ook om studenten verpleegkunde, kinesitherapie, ontwerpingenieurs, architectuur en economische wetenschappen. Een stagiair ergotherapie (derde jaar) volgde in In-HAM een stage van vier maanden.

1.3. Bezoek aan het In-HAMcenter en de livinglabs

Het In-HAMcenter werd ook in 2009 zeer frequent bezocht (o.a. via het bezoekerscentrum van het Dienstencentrum GID(t)S) door alle mogelijke stakeholders; het gaat om professionelen uit de zorg, technologie, overheden, onderwijs en academische sectoren, zowel vanuit binnen- als buitenland. De werkbezoeken van de professionelen zijn vaak de start van een effectieve (projectmatige) samenwerking.

Anderzijds genereren de bezoeken van particulieren, de feitelijke eindgebruikers van assistieve technologie, heel wat info op m.b.t. de noden van behoeften van ouderen en personen met een handicap.

Het is opnieuw duidelijk geworden dat de doelstellingen en het aanbod van In-HAM vzw een behoefte invullen in zowel de zorgsector als de technologie- en bouwsector.

Tenslotte:

In-HAM vzw hecht veel belang aan de *kennisverspreiding m.b.t. assistieve technologie*.

Vandaar dat een belangrijk stuk van de mankracht gaat in het brengen van presentaties m.b.t. het onderwerp "assistieve Technologie" zowel in het In-HAMcenter zelf (naar aanleiding van werkbezoeken/workshops ihkv projecten edm.) als op seminaries, workshops en congressen in binnen- en buitenland.

Hoofdstuk 2

Innovatieve acties m.b.t. het thema assistieve technologie

2.1. De Haalbaarheidsstudie *Noodzaak Kenniscentrum i.v.m. Assistieve Technologie* (met steun van IWT-Vlaanderen)

Apart van de voorbereiding van nieuwe projectvoorstellen werden medio 2008 de concrete voorbereidingen getroffen als aanloop tot de bijzonder grote ambitie om de erkenning als Vlaams Kenniscentrum op vlak van assistieve technologie binnen te halen.

*Assistieve Technologie omvat alles wat te maken heeft met het ontwerpen en vermarkten van technologische hulpmiddelen ten dienste van personen die problemen ondervinden tgv van **beperkingen omwille van leeftijd of handicap**.*

Er werd een werkgroep in het leven geroepen met als opdracht het schrijven van het projectvoorstel "Haalbaarheidsstudie" (HBS). Doel van dit projectvoorstel is het uitvoeren van een "studie" die moet aantonen in hoeverre In-HAM vzw de unieke erkenning kan verkrijgen in Vlaanderen als Kenniscentrum (Competentiepool) m.b.t. assistieve technologie. Na uitgebreid intern en extern overleg werd het aanvraagdossier opgebouwd, bijgestuurd en uiteindelijk eind april 2009 ingediend bij IWT-Vlaanderen.

Omwille van het grote belang van de HBS voor de toekomst van de organisatie In-HAM werden in 2009 ontzettend veel inspanningen geleverd voor de uitwerking van de studie. Met steun van een interne werkgroep die tweewekelijks samenkomst, de officiële gebruikerscommissie en de aangestelde IWT-adviseur wordt de studie uitgevoerd door drie medewerkers van In-HAM vzw. Doelstellingen van de HBS zijn de volgende:

- a) Het in kaart brengen van de bestaande kennis en expertise van de doelgroep inzake (innovatie bij) ontwerp en productie van assistieve technologie. De doelgroep omvat in eerste instantie de industrie (producenten en leveranciers) en de zorgsector. Daarnaast zijn er de belangrijke stakeholders zoals de kenniscentra en beroepsfederaties.
- b) Het inventariseren van de behoeftes van de doelgroep.
- c) Het identificeren van de kloof tussen de behoeftes en de bestaande expertise.
- d) Het samenbrengen en het activeren van alle betrokken partijen binnen de industrie en de zorgsector.
- e) Het opmaken van een gedetailleerd inhoudelijk en financieel businessplan voor de oprichting van een Kenniscentrum.

Op basis van zeven werkpakketten wordt de studie uitgewerkt. Tegen medio 2010 moet de studie resulteren in een overzichtelijk en haalbaar inhoudelijk en financieel businessplan. In-HAM wordt hierbij bijgestaan door twee externe consultantbureau's.

2.2. Andere uitgevoerde innovatieprojecten en nieuwe projectvoorstellen

2.2.1. De uitgevoerde projecten

Hierna volgt de beknopte opsomming van de uitgevoerde innovatieprojecten in 2009:

- VIS-TIS 'Zorgtechnologie', i.s.m. het BCDI en IMEC.
- Collectief Onderzoek (gesteund door IWT-Vlaanderen) i.s.m. het W.T.C.B., Horeca-Vlaanderen, Transport en Mobility (KULeuven) en de Provinciale Hogeschool Limburg. Titel: "Ontwikkeling van model voor de evaluatie van de toegankelijkheid, brandveiligheid en evacuatie voor personen met beperkingen in de horeca".
- SBO-Voortraject 'Zelflerende Interfaces in de Zorg', i.s.m. KULeuven en KHKempen
- Europees-Vlaams AMIE-ITEAproject, i.s.m. Alcatel Lucent (met steun van IWT-Vlaanderen en Alcatel – Lucent) en de VUB. Titel: 'Ambient Intelligent Environment for the Elderly'
- Europees IP (Integrated Project) -7^{de}Kaderprogramma 'CompanionAble'.
- EFRO-project, 'Vlaams netwerk toegankelijk bouwen', i.s.m. het WTCB en het Vlaams expertisecentrum Toegankelijkheid Enter.
- Project Wetenschappelijk Onderzoek, i.s.m. het KHBO.
- Medewerking aan het K.M.O.- innovatieproject (met steun van IWT-Vlaanderen) in opdracht van de Vlaamse K.M.O. 'Freedom of Movement' en in samenwerking met Mariasteen vzw . Onderwerp van het project was het ontwerp van een INSTAPHULP voor ouderen en rolstoelgebruikers.

Uitgebreide toelichting van de uitgevoerde projecten:

VIS-TISproject: "Technologische innovatie in de zorgsector: noden van de zorgsector, aanbod en onderlinge samenwerking in de electronica- en automatisatieindustrie"; partners In-HAM, IMEC en BCDI; periode maart 2005-februari 2009

Korte beschrijving van enkele realisaties in de loop van 2009:

- Het samenwerkingsverband is, op vraag van de stuurgroep van de VISTIS, gestart met de voorbereidingen van de opmaak een projectvoorstel van een typebestek m.b.t. de implementatie van 'huisautomatiseringstechnologie' (cfr. infra).
- In navolging van het initiatief in mei 2006 (workshop 'predetectie van epilepsie en de technologisch mogelijkheden i.f.v. zelfstandig wonen') en naar aanleiding van een concrete vraagstelling van het Vleter-woonproject (zie 3.3.) is de werkgroep verschillende keren samengekomen in 2009.

Dit jaar lag de nadruk op het uittesten van het huidig technologisch aanbod ten behoeve van deze doelgroep eindgebruikers. Er werden vier systemen onderworpen aan een kritische analyse door het opzetten van real life settings. Het succes is matig te noemen. Intussen wordt permanent verder gezocht naar bruikbare en vooral betrouwbare systemen.

- De veelvuldige bedrijfscontacten vormen de rode draad doorheen de uitwerking van het project. Vragen en aanbiedingen tot demonstratie en concrete projectmatige samenwerking vormen het bewijs dat de ontwerpers en aanbieders van zorgtechnologie nood hebben aan ondersteuning en begeleiding bij het ontwerp van hun technologisch aanbod.
- De deelname aan het Trans-e-careproject (i.s.m. Televic, IBBT, SMIT, CUO en UGent) vormt een onderdeel van het takenpakket van het VISTISproject. Het gaat om de ontwikkeling van een personen-alarmeringsnetwerk in de woonomgeving van ouderen. Concreet voorbeeld van dit systeem is het ontwerpen van een elektronische plasroute en de zorgTV, de zgn. XTRAMIRA. Ook hier levert In-HAM vzw input vanuit de eindgebruiker. De ZorgTV werd in één van livinglabs geplaatst om testen uit te voeren bij zowel eindgebruikers als verzorgenden.
- Deelname aan het TETRA-project 'Rapid Prototyping' i.s.m. met HOWEST/PIH/HIEPSO Kortrijk (samenwerking tussen ingenieurs en ergotherapeuten). Vanuit In-HAM vzw werden een aantal vraagstellingen van eindgebruikers (8) voorgelegd die in aanmerking zouden kunnen komen voor deze methodiek. Het gaat erom om op korte tijd na te gaan in hoeverre een bepaald hulpmiddel kan aangepast worden (m.b.v. een soort hulpstuk in kunststof) aan de specifieke vraagstelling van een eindgebruiker. In juni 2009 werd in het In-HAMcenter een beurs georganiseerd waarbij de resultaten werden voorgesteld. Het initiatief was opnieuw zo succesvol dat er in 2010 een derde editie komt.
- In december 2008 werd beslist om op het einde van het VIS-TISproject Zorgtechnologie (april 2009) een slotmoment/symposium te organiseren waarbij de conclusies van het project zouden worden geformuleerd en ideeën voor de toekomst zullen worden voorgesteld.

Aan meer dan 140 deelnemers werden de resultaten van het VISTIS-project op 21 april 2009 voorgesteld in het Provinciehuis van Leuven. Daarnaast gaven een aantal externe experts hun visie over de resultaten en hun visie over welke meerwaarde de assistieve technologie kan hebben in de zorgsector. Doel van het symposium was vooral het signaal geven naar de buitenwereld dat In-HAM vzw de ambitie heeft om de komende jaren het kenniscentrum in Vlaanderen te worden op vlak van Assistieve technologie. De reacties achteraf waren hoopgevend.

**Collectief Onderzoek (gesteund door IWT-Vlaanderen)
i.s.m. het W.T.C.B., Horeca-Vlaanderen, T& M (KUL) en de PHL limburg.
"Ontwikkeling van model voor de evaluatie van de toegankelijkheid,
brandveiligheid en evacuatie voor personen met beperkingen in de horeca"**

Het project resulteerde in de ontwikkeling van een model in de vorm van een softwareprogramma. Dit programma bepaalt in hoeverre HORECA-zaken (in dit geval hotels) voldoen aan de normen op vlak van brandveiligheid en toegankelijkheid in relatie tot de noden van personen met een beperking. De inbreng van In-HAM vzw was (1) een technology-watch van het huidig technologisch aanbod en (2) het in kaart brengen van de eisen van specifieke doelgroepen van eindgebruikers (mobiliteit, visueel, auditief, cognitief) in geval van brand of onveilige situaties tijdens het verblijf in een hotel. Het project werd, naast de inbreng van de uitvoerende partners, gedragen door de sterke expertise van de leden van de gebruikerscommissie; deze commissie heeft dankzij zijn interessante samenstelling een daadwerkelijke inbreng in het verloop van het project. Ten einde de eerste projectresultaten te consolideren werd eind 2009 een verlenging van het project aangevraagd.

Strategisch basisonderzoek (SBO), Voortraject (met steun van IWT-Vlaanderen), Zelflerende Interfaces in de Zorg (ZIZO)

Op basis van een aantal brainstormsessies, op initiatief van In-HAM, in het najaar van 2007 en het voorjaar van 2008 met experts uit de zorg, industrie en academische centra werd het idee gelanceerd om een spraaksturingsmodule te ontwikkelen voor personen met een gestoorde stem.

Aanleiding van het samenbrengen van deze groep is de studie die vier jaar geleden door In-HAM werd uitgevoerd in opdracht van een ziekenhuisbedfabrikant. Dit bedrijf wilde een spraakgestuurd bed op de markt aanbieden. Er waren initieel voor het bedrijf twee belemmeringen: de sector van de ouderenzorg (hun markt) toonde weinig interesse en de spraakmodule stond technisch nog niet op punt.

Uiteindelijk werd, i.s.m. met KULeuven (ESAT) en de Hogeschool KHKempen, een éénjarig SBO-voortraject ingediend als voorbereiding op een uitgebreid SBO-project van vier jaar.

Doel van het project is de ontwikkeling van een spraakherkenningsstelsel dat zich aanpast aan de toenemende gestoorde spraak tengevolge van bepaalde syndromen.

In-HAM heeft in 2009 een uitgebreide populatiestudie gemaakt en een sample van relevante (gestoorde) stemmen opgenomen die in aanmerking komen voor de te ontwikkelen spraakmodule.

AMIE-ITEAproject i.s.m. Alcatel-Lucent
(met steun van IWT-Vlaanderen en Alcatel-Lucent)

Doel van het project is het creëren van "intelligente omgevingen voor ouderen" ('Ambient Intelligence for the Elderly', de 'CASENSA'-woonomgeving), concreet de ontwikkeling van een intelligent sensorennetwerk dat in de dagelijkse omgeving van ouderen op "een zo onzichtbare mogelijke wijze" wordt geïmplementeerd.

Het ergoteam van In-HAM vzw heeft 26 proefpersonen bevraagd aan de hand van cultural probes in de vorm van dagboeken. Doel van de bevraging was het analytisch in kaart brengen van de dagelijkse gewoonten bij ouderen met en zonder beginnende dementie. Deze resultaten m.b.t. gebruikersnoden werden gebruikt om het sensorennetwerk te kunnen programmeren op maat van de ouderen. Medio 2009 werden een aantal gebruikerstesten georganiseerd in een woonlabo en in de thuissituatie van de deelnemers.

De technologie werd door de meeste proefpersonen positief onthaald. In november 2009 werd het eerste prototype sensorennetwerk voorgesteld aan de ruime pers. De persbelangstelling was bijzonder groot. Een gevolg hiervan was de vraag van een bouwpromotor die direct dergelijke technologie wilde integreren in zijn nieuw te bouwen seniories.

Europees 'CompanionAble'-project

Sedert midden 2007 heeft In-HAM vzw zich geëngageerd tot deelname aan het zeer ambitieus Integrated Project (IP), genaamd "CompanionAble". Doel van het project is het ontwikkelen van een roboticasysteem en een hyper-intelligentsensoren netwerk in de woonomgeving van ouderen, i.c. personen met 'minimal cognitive impairment'. Deze projectvorm is gelinkt aan "technologie voor de ' nabije' toekomst". De inbreng van In-HAM vzw situeert zich in het beschrijven van de gefocuste doelgroep, de bevraging van de eindgebruikers en de professionelen en de organisatie van gebruikerstesten in het woonlabo en de thuissituatie. Het luik van het ethische aspect inzake het aanbieden van dergelijke technologie aan personen vormde een belangrijk onderdeel van het project. Het voorbije jaar werden de technische voorbereidingen getroffen om één van de livinglabs in te richten met het sensorennetwerk. De effectieve gebruikerstesten zullen plaatsvinden in het voorjaar van 2010.

EFRO-project, 'Vlaams netwerk toegankelijk bouwen', i.s.m. het WTCB en het Vlaams expertisecentrum Toegankelijkheid Enter

In-HAM vzw heeft in maart 2008, i.s.m. het WTCB en het Vlaams Expertise centrum Toegankelijkheid ENTER, een EFRO-project ingediend (Doelstelling 2 Vlaanderen 2007 – 2013, prioriteit 1 "Kenniseconomie en Innovatie – Operationele doelstelling "Kennisdifusie via begeleiding").

Titel van het project is 'Het Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen'. Het project werd aanvankelijk afgekeurd, ondanks een kwotering van 74% door het Comité van Toezicht. Na veel inspanningen vanwege de drie deelnemende partners voor een herziening van de negatieve beslissing werd het project begin 2009 dan toch goedgekeurd, zij het aan de helft van het gevraagde budget. Het project startte in mei 2009.

Toegankelijkheid van de bebouwde omgeving evolueert meer en meer naar een basisrecht. Een belangrijk resultaat hiervan is onder andere de nieuwe Vlaamse Verordening rond Toegankelijkheid van publieke gebouwen (sedert 1 maart 2010).

Om architecten, aannemers, bedrijven, bouwheren en overheidsinstellingen te informeren over en te overtuigen van toegankelijkheid en Universal Design, zijn netwerking, interactie en samenwerking onontbeerlijk.

De doelstelling van het EFRO-project is de creatie van een breed Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen, waarbinnen diverse thematische clusters en werkgroepen zullen fungeren.

Concreet worden volgende doelstellingen nagestreefd:

- * De uitbouw van een Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen.
- * De creatie van minstens 3 thematische clusters, meer bepaald rond de thema's licht en verlichting, signalisatie, alarm en detectie in gebouwen en infrastructuur, Universal Design in productontwikkeling (sanitair, klimaatbeheersing en (straat)meubilair).
- * Ondersteuning van het beleid inzake toegankelijkheid van de bebouwde omgeving door middel van aanvullingen bij de Vlaamse website voor Toegankelijkheid. Via de thematische clusters en de ontwikkelingen van gebruikersgerichte competentie bij de bedrijven zullen tevens innovatieve oplossingen tot stand komen die een aanvulling zullen vormen bij de Vlaamse website voor Toegankelijkheid.
- * Aanvulling van de eisen qua maatvoering in norm- en regelgeving met aanvaardbare en technisch haalbare toleranties. Opstarten van een specifieke werkgroep "Toegankelijkheid en toleranties"

Project Wetenschappelijk Onderzoek, i.s.m. het KHBO

Het PWO-project (project wetenschappelijk onderzoek), in samenwerking met het KHBO, startte in september 2008 en heeft een looptijd van drie jaar.

Titel van het project is "*de afstemming van de hulpmiddelen en de woonomgeving op de specifieke hulpvraag van de persoon met beperking: ontwikkelen van een goed onderbouwd testprotocol en testlab*".

Het testlab omvat de inrichting van een omgeving waarin mensen zullen 'gemeten' worden op hun vaardigheden en beperkingen en dit in het kader van wonen en dagelijks leven. Om dit meten in optimale omstandigheden te laten verlopen moet er niet alleen een specifieke ingerichte testomgeving zijn maar moet men vooral beschikken over een betrouwbaar testinstrument dat op een objectieve wijze het profiel van een persoon op vlak van dagelijkse vaardigheden kan weergeven.

Het aanwenden van het objectief meetinstrument moet leiden tot een korter traject om concreet zicht te verwerven op welke hulpmiddelen en andere ondersteunende technologie de persoon feitelijk nodig heeft om zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen en leven.

In de andere drie labo's kan, op basis van het opgemaakte gebruikersprofiel, meteen een gerichte keuze gemaakt worden van de uit te proberen assistieve technologie.

Het project wordt uitgevoerd door twee ergotherapeuten (van KHBO en In-HAM vzw), ondersteund door een stuurgroep en een resonantiegroep (met externe experts) die op regelmatige tijdstippen feedback geven op de vorderingen van het project. De eerste fase is afgewerkt en omvatte een zeer uitgebreide literatuurstudie inzake het huidige aanbod van diagnostische instrumenten en wetenschappelijke evaluatierapporten over dit instrumentarium. Nu wordt een definitieve selectie van instrumenten aan een grondige analyse onderworpen i.f.v. de opmaak van het nieuwe instrument. Er is tevens een aanzet gegeven voor de voorbereidingen van de inrichting van het testlabo.

Vlaamse K.M.O.- innovatieproject, "Instaplif" (met steun van IWT-Vlaanderen)

In-HAM vzw werkt sedert eind 2005 mee aan het K.M.O-innovatieproject uitgewerkt van een mobiel, eenvoudig en betaalbaar tilsysteem voor rolstoelgebruikers, te gebruiken bij transfers in en uit de wagen. In-HAM vzw verleende zijn medewerking voor de ergonomische verificatie, het ontwerpen van het tildoek en de organisatie van de gebruikerstesten. Intussen werden een aantal prototypes gemaakt door Mariasteen vzw.

Het systeem werd in de loop van het voorjaar gelanceerd op de markt. De interesse vanuit de zorgsector is hoopgevend; het bedrijf is bezig met de voorbereiding van een verkoopsnetwerk in Europa en de V.S..

2.2.2. Voorbereiding van nieuwe projectvoorstellen in 2009

Naast het uitwerken van de goedgekeurde projecten moet er permanent aandacht worden besteed aan de opvolging van nieuwe projectoproepen en het schrijven van nieuwe projectvoorstellen:

- In-HAM heeft in oktober 2009 het intussen goedgekeurde **VISTISproject** ingediend dat voortvloeide uit de VISTS 'Zorgtechnologie'; het twee jaar durend project draagt als titel: *Ontwerpgids geïntegreerde leef- en woonautomatisering*. Het project wordt uitgevoerd i.s.m. het Vlaams Elektro Innovatiecentrum, het BCDI en het NAV, de Vlaamse architectenvereniging. Doel van het project is het schrijven een leidraad voor de architect en de elektricien waardoor "domoticatechnologie" op een adequate wijze wordt geïmplementeerd in de woonomgeving van personen met een beperking.
- **ACCIO project** (ism IBBT en Televic, BOONE en Dominiek Savio Instituut): studie m.b.t. de ondersteuning via technologie van de continue zorgprocessen in een intra-muros context; werd intussen ook goedgekeurd.
- Voorbereiding '**Proeftuinconcept**': uitwerking van een E-Home-project in Kortrijk i.s.m. Alcatel-Lucent, Belgacom, IBBT, Agoria, Televic, Stad Kortrijk en OCMW Kortrijk.

- Europese projectvoorstellen (in het kader van INTERREG en 7de KP):
 - **INNATE** (Regions of Knowledge): uitwisselen van kennis m.b.t. assistieve technologie en livinglabs; samenwerking tussen vijf Europese regio's.
 - **TELESCOPE**: uitwerking van een Europese standaard in het kader van het gebruik van telecare-technologie en de eraan gekoppelde dienstverlening; werd intussen goedgekeurd.
 - **CURA-B** (Accurate Business): ontwerp van een model ten behoeve van de aanbieders van assistieve technologie ten einde op een efficiënte wijze de zorgmarkt te kunnen betreden; samenwerking tussen Zeeland, West-Vlaanderen en Suffolk-county (UK) .

2.3. Eindgebruikersgroepen en studie eindgebruikersnoden

Intussen is duidelijk geworden dat het efficiënt rekruteren van proefpersonen en hierop volgend de bevraging van deze eindgebruikers, hun mantelzorgers en de professionelen uit de zorgsector een belangrijke expertise is van het In-HAMteam. Daarnaast is er het aanbod van de livinglabs (ook wel usability-labs genoemd) die toelaat om met een ervaringsgerichte methodiek "userdata" te verzamelen. Bovenstaande vaststelling is er gekomen op basis van de medewerking aan de diverse innovatieprojecten.

In dit verband kunnen twee concrete innovatieprojecten, i.s.m. met een aantal gemotiveerde bedrijven, worden vermeld:

- Het *Keukenproject*: in één van de livinglabs werd een keuken ontworpen, samengesteld uit technologie die op de gewone markt is te verkrijgen. Het ging om een samenwerking tussen een keukenbouwer, een leverancier van keukentoestellen en een leverancier van hoog-laagsystemen; het resultaat is een betaalbaar en ergonomisch doordacht keukenconcept.
- Het project *De patiëntenkamer van de toekomst* kwam er op initiatief van een meubelfabrikant die op innovatieve wijze een nieuw concept van patiëntenkamer op de markt wil brengen en dit in samenwerking met aanzienlijk aantal experts uit de bouw en de industrie.

Het In-HAMteam heeft vlot toegang tot de zorgsector die op het eerste zicht niet zit te wachten op dergelijke technologie. Daarom is het dan ook niet vanzelfsprekend om partijen uit de zorg en particulieren te overtuigen tot deelname aan innovatieprojecten.

De praktijk heeft geleerd dat een eenvoudige maar duidelijke toelichting van de doelstelling van het project, het geven van de garantie op privacy en het op een gepaste wijze vergoeden van de inbreng van de deelnemers essentiële voorwaarden zijn om te komen tot betrouwbare gegevens inzake gebruikersnoden.

Complementair aan deze expertise is de permanente *Technology Watch* (zeg maar *volgen wat op de markt te verkrijgen is* op vlak van assistieve technologie) die feitelijk een must is en dit als gevolg van de vaak bijzonder concrete en complexe vraagstellingen van de eindgebruikers.

Hoofdstuk 3

Adviesverlening inzake woonomgevingen en technologie t.b.v. personen met een beperking

3.1. Beschrijving van de cliëntengroep en enkele cijfers

De aanvragen van particulieren zijn licht afgenomen maar quasi elke aanvrager kwam op eigen initiatief .

De vraagstellingen zijn zoals steeds heel individueel en vereisen telkens een aparte benadering, rekening houdend met de specifieke situatie van de aanvrager.

Het gaat om zowel ouderen als personen met een handicap.

Bij de intermediairen is er een toenemende vraag naar advies m.b.t. het ontwerp van de woon- en leefomgeving voor ouderen. In-HAM vzw verleent hierbij zijn expertise op vlak van assistieve technologie en op vlak van vernieuwende woonconcepten en ruimtelijke organisatie.

In 2009 werd In-HAM 56 keer om advies gevraagd waarvan slechts een grote helft effectief werd uitgewerkt. Intense prospectie blijkt nog maar eens een noodzaak.

Het niet ingaan op de uitwerking van een grondig advies heeft te maken met het feit dat het advies niet gratis is (particulieren!) en dat de vraagstelling of de plannen nog té vaag zijn.

De adviezen omvatten hulpmiddelenadvies en gebouwaanpassingen.

Naast het verlenen van (uitgebreide) adviezen, gaf In-HAM vzw op beperkte en korte vragen (meestal) telefonisch antwoord.

Een aantal cijfers:

aanvrager	aantal
Particulier	27
intermediair/initiatiefnemer in de bouw	29

aanvrager	aantal
Eigen initiatief (particulier)	25
Ziekenhuis	3
OCMW	1
Dienstverlenende instantie binnen gehandicaptensector	1
Dienstverlenende instantie binnen ouderensector	7
Bedrijf/bouwpromotor	2
Algemene dienstverlening	3
Sociale Huisvesting Mij.	14

3.2. Diverse functies van de livinglabs en de demonstratieruimte

De livinglabs, ingericht met representatieve assistieve technologie voor personen met beperkingen, worden, zoals de voorbije jaren, aangewend op informatief, demonstratief en innovatief niveau.

De livinglabs werden ook dit jaar bezocht door diverse groepen en individuen. Het gaat om zowel professionelen uit de zorg en de industrie als mensen die op zoek zijn naar concrete informatie over hulpmiddelen en woningaanpassing.

In het kader van concrete adviesaanvragen door particulieren en intermediairen werden hulpmiddelen en ruimtes beoordeeld en uitgetoet. Het uitzetten van sanitaire ruimtes en de vraag naar indeling van keukenomgevingen waren het meest frequent. Het aanbod van diverse materialen en technologieën, aangeleverd door de bedrijven neemt nog steeds toe.

Het verlenen van advies aan intermediairen (i.c. bouwheren, architecten, studiebuero's, enz.) blijft van essentieel belang als inhoudelijke input voor de werking van In-HAM. Het in overleg met de intermediair nadenken over en zoeken op de creatie van een optimale en comfortabele omgeving voor zorgbehoevende ouderen of personen met een specifieke handicap zijn telkens bijzonder leerrijk. De adviesrapporten voor particulieren en intermediairen, opgemaakt door het multidisciplinair In-HAMteam onderscheiden zich, in vergelijking met de meeste andere adviseurs in het werkveld, vooral door de neutrale houding t.g.o. meerdere aanbieders van assistieve technologie en door de mogelijkheid om deze technologie in reële omstandigheden te kunnen waarnemen en indien wenselijk uit te proberen in één van de livinglabs.

Ondanks het feit dat woning- en gebouwadvisie door andere adviseurs en diensten vaak goedkoop tot gratis wordt aangeboden blijkt de adviesaanvrager in toenemende mate bereid te zijn om te betalen voor het uitgebreide adviesrapport dat In-HAM vzw in nauw overleg met de cliënt opmaakt.

Het wordt meer en meer evident om personen met een handicap (niet zozeer zorgbehoevende ouderen) te overtuigen om voor een aantal dagen of meerdere weken gebruik te maken van een livinglab. De ervaringen van een aantal personen met een handicap die gedurende een aantal weken verbleven in één van de livinglabs waren positief.

Livinglab twee en vier worden door vier bewoners langere tijd betrokken en worden beschouwd als tijdelijke 'medewerkers' van het In-HAMteam, i.c. als ervaringsdeskundigen. Deze beslissing heeft geleid tot een win-winsituatie: de bewoners-gebruikers en hun naaste omgeving enerzijds krijgen de gelegenheid om over een langere periode 'na te denken' over hun toekomstige, op hun maat aangepaste woonomgeving (dit door verschillende hulpmiddelen en technologieën uit te proberen), het In-HAMteam anderzijds kan met steun van de bewoners én de personen die ambulante en op afspraak gedurende een kort moment een aantal hulpmiddelen uittesten in één van de livinglabs, concrete evaluaties uitvoeren op de diverse assistieve technologie, ter beschikking gesteld door meerdere bedrijven.

Tot op heden zijn drie van de vier livinglabs en de demonstratieruimte voorzien van een voldoende representatief aanbod van assistieve technologie dat tegenwoordig op de markt verkrijgbaar is.

Begin 2009 werd gestart met de opbouw van een nieuw livinglab, dit in het kader van (1) de opbouw van een echte "kijkwoning" en (2) als voorbereiding op de opstelling van drie demonstratoren (cfr. projecten AMIE, Trans-E-Care en CompanionAble) in de loop van 2009.

De materialen, opgesteld aan de zijanten van de demonstratieruimte, geven de gelegenheid aan de occasionele bezoeker om snel inzicht te krijgen in de doelstellingen van In-HAM vzw.

Het creëren van een duurzame win-winsituatie tussen de bedrijven en In-HAM is een permanente noodzaak: In-HAM verkoopt uiteraard geen producten maar kan voor de aanbieders van assistieve technologie wel een kanaal worden en zijn waarlangs producten verkocht raken.

3.3. Project Vleterwonen

In opdracht van de sociale huisvestingsmaatschappij 'De Mandel' werden sedert medio 2007 de voorbereidingen getroffen voor de bouw van 18 aangepaste wooneenheden voor personen met een handicap. Het complex wordt gebouwd in het kader van het project Vleterwonen (Vrij Leven En Toch Een Ruggesteun), een idee gegroeid vanuit het Dominiek Savio Instituut. De bouwmaatschappij en het instituut hebben aan In-HAM vzw de opdracht gegeven om een grondige analyse te maken van (1) de indeling en de inplanting van het gebouwencomplex en (2) elke wooneenheid, op maat van de toekomstige bewoners. Alle kandidaatbewoners werden grondig bevraagd op hun wensen en noden. Op basis van deze analyse werden in 2008 en 2009 rapporten geschreven die werden meegenomen in de concrete opbouw en de indeling van iedere woning. Deze omvangrijke opdracht werd volledig uitgewerkt tegen medio 2009.

Ten behoeve van een aantal cliënten met een bepaalde vorm van epilepsie werd een ad-hocwerkgroep (i.s.m. het Dominiek Savio Instituut) opgestart (cfr. supra). Deze werkgroep heeft als doel de inventarisatie van het huidige aanbod van technologische en niet-technologise hulpmiddelen om epileptische aanvallen te (pre-)detecteren. Op basis van een doordachte selectie werden de laatste negen maanden een aantal systemen uitgetest bij deze kandidaatbewoners. Daarna zal, in nauw overleg met de betrokkenen, een definitieve keuze worden gemaakt van de hulpmiddelen die zullen worden geïnstalleerd in respectievelijke woningen.

Hoofdstuk 4 Personeel

4.1. Opleiding en netwerking van het In-HAMteam

Opleiding, studiedagen en werkbezoeken:

- Postgraduaat 'Leefbaar wonen, Universal Design in de woon-en leefomgeving', sept. 2009 – april 2010, i.s.m. Enter, CEDUBO (Centrum Duurzaam Bouwen) en PHLimburg, afdeling Healthcare.
- I-Minds, Brokerage-event van het IBBT (Instituut voor Breed Band Technologie), Gent, 12 mei
- Virtual Prototyping Event @ Barco, Kuurne, 15 oktober
- ITEA 2 Symposium 2009, Madrid, Spain, 29-30 oktober
Thema: Business-oriented innovation that strengthens economy and benefits society
- Track & Trace (Reserved to the Agoria ICT eHealth Members), Brussel, 10 november
- E-Health Congres, Brussel, 26 november
- 3rd CompanionAble Workshop – IoPTS (Internet of People Things and Services) ,Brussel, 2 december
- Leuven Inc. Themasesie: Usability in het ontwikkelingsproces, Leuven, 10 december
- Workshop on Self-service terminals and Assistive technologies, European Commission, Brussels, 17 December

- *Bezoek/deelname aan beurzen:*
 - Batibouw(maart)
 - Architect @ Work Kortrijk (mei)
 - Smart Homes Eindhoven (juni)
 - EXPO 60+ Mechelen (oktober)
 - REHA care Düsseldorf (oktober)
 - NAH-beurs, Gits (november)

- *Werkbezoeken aan partner- bedrijven en kenniscentra in binnen - en buitenland*

Netwerking als basis van de werking van In-HAM

Het is voor de dagelijkse werking van essentieel belang dat de contacten met de industriële, de academische, de overheids- en zorgsector nauwgezet worden uitgebouwd en onderhouden *door elke medewerker*.

Elk vanuit zijn eigen expertise werd een zeer ruim aantal overlegmomenten gepland met relevante stakeholders uit de zorg, de industrie, de academische wereld en de overheid die een meerwaarde kunnen betekenen, steeds vertrekkende vanuit de win-win en in het kader van de diverse advies- en innovatieopdrachten van In-HAM vzw.

Deze contacten geven aanleiding tot nieuwe innovatieprojecten en een betere bekendmaking van het aanbod en de meerwaarde van In-HAM als intermediair tussen de wereld van de technologie en de zorg.

4.2. Personeelsbestand op 31 december 2009

Het voorbije jaar werd het personeelsbestand opnieuw gevoelig uitgebreid. De technische en technologische expertise werd sedert september aangevuld door een dr.-burgerlijk ingenieur, met een succesvolle loopbaan in de industrie. Zoals de voorbije jaren wordt het In-HAMteam permanent bijgestaan met de expertise, aanwezig in het Dienstencentrum GID(t)S en bij de andere stichtende partners.

Directeur <u>Opdracht:</u> <ul style="list-style-type: none">• Algemene coördinatie• Coördinatie en uitvoering van Vlaamse en Europese innovatieprojecten	Peter Deboutte Licentiaat Pedagogische Wetenschappen	voltijds
Technical manager <u>Opdracht:</u> <ul style="list-style-type: none">• Strategisch adviseur• Opbouw contacten met industrie/ kenniscentra• Internationalisering• Technology watch• Uitvoering van Vlaamse en Europese projecten	Bernard Pauwels Dr.- Burgerlijk Ingenieur	4/5 time vanaf 1 september 2009
Technisch adviseur <u>Opdracht:</u> <ul style="list-style-type: none">• Onderhouden van bedrijfscontacten• Technische coördinatie van de woonlabo's• Uitvoering van Vlaamse en Europese projecten	Bart Degryse Gegradueerde elektronica	voltijds
Ergotherapeutisch coördinator <u>Opdracht:</u> <ul style="list-style-type: none">• Opvolging van de ergotherapeutische activiteiten en coaching van het ergoteam	Herman Degryse Ergotherapeut/ergonoom	parttime

<p>Ergotherapeut</p> <p><u>Opdracht:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adviesverlening en onderzoek m.b.t. hulpmiddelen en gebouwaanpassing. • Uitvoering van Vlaamse en Europese projecten 	<p>Lieve Dieryckx</p> <p>Gegradueerde in de ergotherapie</p>	<p>halftijds tot juni 2009</p>
<p>Ergotherapeut</p> <p><u>Opdracht:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adviesverlening m.b.t. hulpmiddelen en gebouwaanpassing. • Onderzoek m.b.t. hulpmiddelen/gebouwaanpassingen. • Uitvoering van Vlaamse en Europese projecten 	<p>Griet Castelain</p> <p>Gegradueerde in de ergotherapie</p>	<p>4/5-time</p>
<p>Ergotherapeut</p> <p><u>Opdracht:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adviesverlening en onderzoek m.b.t. hulpmiddelen en gebouwaanpassing. • Uitvoering van Vlaamse en Europese projecten. • Onderzoek en ontwikkeling van het testinstrumentarium en het testlabo 	<p>Annelies Verschatse</p> <p>Gegradueerde in de Ergotherapie</p>	<p>voltijds</p>
<p>Administratief medewerker</p>	<p>Veronique Vandenhende</p> <p>Gegradueerde marketing</p>	<p>halftijds</p>
<p>Onderhoudspersoneel</p>	<p>Mieke Rogge</p>	<p>parttime</p>

4.3. STRUCTUUR VAN DE WERKING; ORGANIGRAM

